

Resultaten Meetnet Reptielen 2015

Ingo Janssen (RAVON) & Marnix de Zeeuw (CBS)

In 2015 zijn voor het 22ste achtereenvolgende jaar reptielen gemonitord. We ontvingen resultaten van 226 trajecten waarop in totaal 13020 keer een hagedis of slang is waargenomen.

Zoals gebruikelijk is de zandhagedis met 5858 waarnemingen het vaakst waargenomen op de trajecten. Al even gebruikelijk is het feit dat de gladde slang het minst vaak is waargenomen. Dat zijn ook de soorten met de hoogste en laagste trefkans.

Het weer in 2015

Zoals de meeste reptieltellers weten zijn de weersomstandigheden alles bepalend voor het al dan niet waarnemen van reptielen. De winter van 2014/2015 was vrij zacht en wat natter én zonniger dan normaal. De lente was vrij koel, droog en met 619 zonuren zeer zonnig t.o.v. normaal (502 zonuren). Ook de zomer van 2015 was zonniger dan normaal, en er was zelfs sprake van hittegolf eind juni, begin juli. In Maastricht werd op 2 juli een temperatuur van 38,2°C gemeten, een van de hoogste temperaturen ooit gemeten in Nederland. De herfst week slechts wat betreft de temperatuur af van het langjarig gemiddelde: het was wat warmer dan normaal. Al met al was 2015 een warm en zonnig jaar met de normale hoeveelheid neerslag; prima omstandigheden dus voor onze reptielen.

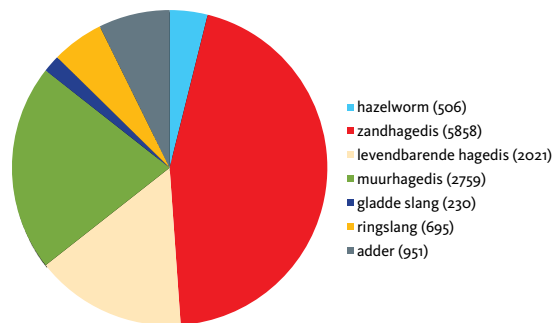
Hazelworm

De langjarige trend van de hazelworm vertoont een matige toename (laatste 10 jaar stabiel). De meeste hazelwormen werden uiteraard weer gezien op de plaatjstrajecten in Drenthe en Noord-Brabant (maximaal 12). Op de 'normale' trajecten wordt de soort ook wel gezien maar blijven de aantallen laag.

Zandhagedis

Het succesverhaal van de zandhagedis is nog niet ten einde, al lijkt het einde van de opmerkelijke toename van deze soort

waargenomen reptielen op de trajecten in 2015

in zicht: de langjarige trend vertoont een matige toename maar de beoordeling van de laatste 10 jaar is nu voor het eerst sinds jaren stabiel. De waargenomen aantallen op sommige trajecten zijn immens: zo telde Wim de Wild op 8 mei op zijn traject op de Utrechtse Heuvelrug liefst 159 zandhagedissen. In het Bergherbosch kwam Ineke Schaars op 13 mei tot 110 individuen. Ook in de duinen en op de Veluwe werden weer veel zandhagedissen geteld.

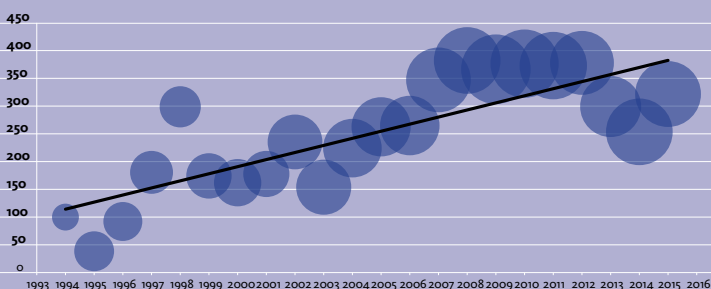
Levendbarende hagedis

Het zorgenkindje onder de inheemse reptielen kende wederom een doorsnee jaar. De langjarige trend laat nog altijd een matige afname zien maar net als vorig jaar is de trend over de laatste 10 jaar is stabiel. Hoge aantallen werden gezien bij het Friese Allardsoog (max 45), op de Utrechtse heuvelrug (max 44) en in Noord-Brabantse Kempen (max 34).

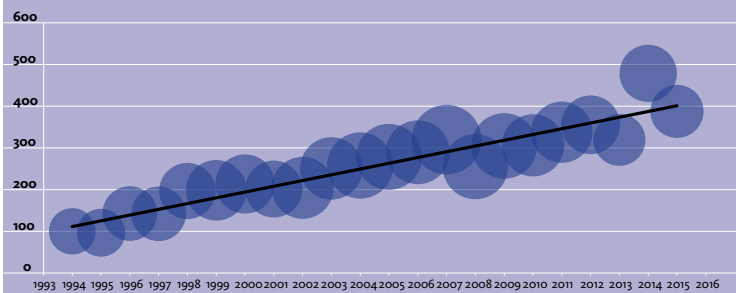
Muurhagedis

Ons zeldzaamste reptiel kende een prima jaar in Maastricht. De index nam verder toe en de langjarige trend vertoont een matige toename (laatste 10 jaar sterke toename).

Hazelworm matige toename ($p < 0.01$)

Zandhagedis matige toename ($p < 0.01$)

Vanwege de zeer beperkte natuurlijke verspreiding en geringe uitbreidingsmogelijkheden in Nederland zal deze soort wel altijd een bedreigde zeldzaamheid blijven die onze bijzondere aandacht verdient. Mede dankzij maatwerk lijkt de reactivatie van het spoor richting Lanaken (België) geen blijvende impact op de populatie te hebben gehad. Omdat de enige natuurlijke populatie van deze soort in een dynamisch stadsmilieu leeft blijft waakzaamheid geboden om negatieve ingrepen/maatregelen tijdig te herkennen en teniet te doen.

Gladde slang

Deze moeilijk vindbare soort kende een prima jaar. Zowel de langjarige trend als de trend over de laatste 10 jaar worden beoordeeld als stabiel. Hoge aantallen werden gezien in de bekende kerngebieden (Peel, Kempen, Veluwe, ZO Drenthe), hier werden maximaal 7 gladde slangen gezien gedurende een telronde.

Ringslang

De algemeenste slang van Nederland kende een minder goed jaar. De langjarige trend voor deze soort wordt beoordeeld als stabiel maar de trend over de laatste 10 jaar vertoont een matige afname. Vrijwel overal werden minder ringslangen gezien met als positieve uitschieter het stedelijk gebied waar juist meer ringslangen werden waargenomen. De beste tellingen kwamen uit de bekende kerngebieden voor deze soort: het Kuinderbos, Onderlangs de Wageningse Berg en het IJmeer.

Adder

De langjarige trend van de adder is stabiel, over de laatste 10 jaar vertoont deze soort een matige afname. De index is gelukkig weer iets geklommen ten opzichte van 2014. De grootste aantallen werden gezien in het Noorden: maximaal 34 in Drenthe en maximaal 26 in Friesland. De illegaal uitgezette adders op de Utrechtse Heuvelrug lijken het vooralsnog prima te doen, hier konden tot 15 dieren tijdens een telronde worden waargenomen. Op de Veluwe werd de soort op veel trajecten waargenomen maar nergens in echt hoge aantallen.

